వర్షంలో తాజ్

జానకి అడిగింది— "ఏం కట్టుకు రాను?"

"చీరె." అన్నాడు భానుమూర్తి.

"బావుంది లెండ జోకు! ముందు ఏ చీరె కట్టుకురానో చెప్పండి!"

"ఎక్కడైనా వర్షంలో చీరె, వెన కాలో చీరె కట్టుకుంటారేవిటి?"

"తర్వాత నవ్వుతాను గాని. ఈ తెల్లచీరె కట్టుకువస్తే బాగుంటుందా?"

"నువ్వా? చీరె?"

అబ్బ! చీ రెప్పుడూ బాగానే వుంటుంది—చెబుదురూ?"

"నువ్వు ఏ చీరె కట్టుకున్నా బావుంటావని పెళ్ళయిందగ్గర్నుంచీ చెబుతున్నాను."

"మానేయండి. మీరేం చెప్పనక్ఖర్లేదు."

"అరె – అప్పుడే అయిదున్నర! సాయంత్రం చివరికొచ్చేసింది. ఏదో వొకటి త్వరగా కట్టుకు వచ్చేయాల. ఆలస్యం చేస్తే మళ్ళీ యిప్పట్లో తాజ్ మహల్ చూసే భాగ్యం కలగదు

మనకి;" అని భార్యని వేగిరపరచి బాల్కనీ పిట్టగోడ దగ్గరికి నడిచాడు భానుమూర్తి.

విషజ్వరం వచ్చి బ్రతక దనుకున్న జానకి, బ్రతికి మనిషైన తర్వాత—తనకి విషజ్వరం వచ్చినట్టుగా సెలవు పెట్టి, భార్య 'రిలీఫ్' కోసం భారత దేశంలో కళాఖండా లన్నీ ఆమెకు చూపించేందుకు బయలుదేరి వచ్చాడు భానుమూర్తి. దేశంలో చరిత్ర మిగిల్చిన చక్కటి కళాసంపత్తిని భార్యాభర్త లిద్దరూ దాదాపు పూర్తిగా చూడటం అయిపోవచ్చింది. భానుమూర్తి పెట్టిన సెలవుకూడా అయిపోవచ్చింది. చూడవలసినవాటిలో చివరికి మిగిలిన అపూర్వమైన కట్టడాన్ని చూసి యింటి ముఖం పట్టే వుద్దేశముతో ఆగ్రా చేరు కున్నారు. తనకి సెలవు లేదు. కనుక మర్నాడే బయలుదేరి తీరాలి. అందు కని ఆ సాయంత్రమే త్వరగా తాజ్ మహాల్ చూసి పోవాలని భార్యని తొందర పెట్టాడు భానుమూర్తి.

సిగరెట్టు వెలిగించి, బాల్కనీ పిట్టగోడ నానుకుని దూరంగా చూశాడు. కంటికి సుదూరంలో చిన్నదిగా, ముద్దుగా కనిపించింది తాజ్. వెనక నల్లటి మబ్బు పరుచుకున్న ఆకాశంమీద తెల్లటి మరకలాగ వుంది - ఎప్పుడో భారతీయ చరిత్రలో రాజ్యం చేసినవారి మనసుల్లోని ప్రేమకి ప్రతీకలా వుంది.

తెల్లటి తాజ్‌ని చూడగానే భానుమూర్తి మనస్సులో మాసిపోయి మరుగునపడిన జ్ఞాపకాలు, లేచి వొళ్లు దులుపుకుని వెలికి వచ్చాయి.

ఆ వ్యక్తులు మరణించినా, వారి ప్రేమమాత్రం అందమైన రూపంతో గర్వంగా ప్రపంచం ముందు నిలబ డింది. కాని, తనూ రేవతీ బ్రతికివుండ గానే తమ ప్రేమ మరణించింది. అప్పట్లో—తనూ, రేవతీ ఎంతగానో ప్రేమించుకున్నారు. నిజానికి రేవతి-యిప్పుడు కంటిముందు మెరుస్తున్న తాజ్ కంటె బాగుంటుంది. ఆమె పెదాల వెనక పైవరుసలోంచి క్రమం తప్పి బైటికి తొంగిచూసే తెల్లటి 'యిన్నీబారు పన్ను' తెలుపు, తాజ్ తెలుపుకంటే చిక్కగా వుంటుంది. అసలు తను రేవతిని ప్రేమించింది ఆ పన్ను చూసేగా! ముఖంలో ముత్యం పొదిగినట్టు వుండేది రేవతి ముందు పన్ను. క్రమం తప్పిన పన్నులోకూడా అంత అందం వుంటుందని తనకి అప్పుడే తెలిసింది. కాని తర్వాత అలా తెలియడమే తన జీవితాన్ని విషాదపరచి మలుపు తిప్పింది.

* * *

కొన్నాళ్ళు ప్రేమజీవితం గడిపేక-తనూ రేవతీ వొకనాడు పెళ్ళికి సిద్ధ పడ్డారు. ఆ రోజు—తండ్రి పోయాక అన్నీ తనే అయిన అమ్మ చెవిని, ఈ

శుభవార్త వేద్దామని వుత్సాహంతో ఇంటికి వెళ్ళి, అమ్మతో తను గోపాల రావుగారి అమ్మాయి రేవతిని పెళ్ళి చేసుకోదలిచానని చెప్పాడు. అప్పుడు అమ్మ నివ్వెరపోయి చూసింది.

"అవునమ్మా! నేనూ, రేవతీ ప్రేమించుకున్నాం". అన్నాడు.

అమ్మ వొకేమాట చెప్పింది-"నా కిష్టం లేదురా భానూ! వద్దు," అని. తను ఆశ్చర్యపోయాడు. తల్లి యిలా విముఖత చూపిస్తుందని తనసలు వూహించలేదు. కారణం అడిగాడు. మొదట్లో శంకించింది. తను ప్రాధేయ పడ్డాడు. మొండికేశాడు. ఆమె చెప్పక తప్పలేదు.

....తండ్రి పోయాక పాతికేళ్ళ అమ్మలో అందం, కన్నీళ్లు తప్ప తర్వాత ఏమీ మిగల్లేదు. గోపాల్రావు గారు అమ్మకి అన్నయ్యవుతారు. నాన్న పోయాక ఆవిడ, తన అన్న గారి దగ్గరకి వెళ్ళిపోయింది. రోజులు గడిచాయి. మంచితనాన్నీ, అందాన్నీ సహించలేని పాడులోకం మాట లతో ఆవిడని బాధించింది. చివరికి ఒకరోజు, తన రక్తం పంచుకుపుట్టిన స్వంత అన్నగారే ప్రజల మాటల్ని నమ్మి అనుమానిస్తూ మాట్లాడేసరికి, ఆవిడ అహం దెబ్బతింది. అమ్మకి వ్యక్తిత్వం వుంది. అభిమానం వుంది – నా అన్నవి, నా అన్నవాడివి అను కున్న నువ్వుకూడా నన్ను అనుమా నించావు. నన్ను పెంచిన యిల్లు నా మంచితనాన్ని గుర్తించలేకపోయింది. ఇన్నాళ్ళు నా జీవితానికి పాతబడి, నా వ్యక్తిత్వాన్ని అపార్థం చేసుకున్న ఈ పాడుకొంపా, ఈపాడుమనుషులూ నాకు వద్దు – అని ఉత్తరం వ్రాసి పారిపోయి వచ్చేసింది. తన్ను తీసు కుని, చెల్లెలు దూరమయ్యాక, మావయ్య ఆ వెలితిని భరించలేక తిరిగిరమ్మని కోరాడు; ఉత్తరాలు వ్రాశాడు. అయినా అమ్మ నిరాక రించింది...

అమ్మకి పట్టుదల హెచ్చు. "నన్ను అనుమానించిన ఆ పాడుకొంపలోకి నేను వియ్యపురాలిగా అడుగు పెట్ట లేను. ఈ పెళ్ళి వద్దురా భానూ!" అని ఖండితంగా చెప్పింది; ఆ మాటలు తను వినలేదు. రేవతి అందం ప్రేమా వాటిముందు అమ్మ, అమ్మమాటలు స్వల్పంగా కనిపించాయి.

"నేను రేవతినే పెళ్ళి చేసుకొంటా నమ్మా?" అని దృఢంగా చెప్పాడు. ఆ మాటకి అమ్మ కళ్ళు పెద్దవి చేసి చూసింది. "నా మాట వినవా?" అంది. తను మాట్లాడలేదు. అమ్మ గొంతు వణికింది. దగ్గిరిగా వచ్చి అంది. "అభిమానం విలువ నీకు తెలియదురా భానూ! బాధలు పడినదాన్ని, అన్నీ తెలిసినదాన్ని, మీ అమ్మని; నామాట

కాదనకురా? యిన్నాళ్ళూ, నీలో మీ నాన్నని చూసుకు బతుకుతున్నాను. ఇప్పుడు నాకు దూరమైపోయి మాట్లాడ తావురా? నిన్నెప్పుడూ, ఏదీ అడుగ లేదు. ఈ ఒక్కటీ కాదనకురా?– ఇటు చూడు! నీకు పుట్టుకిచ్చాను. నిన్ని చేతుల్తోనే పెంచాను. ఇంతవాణ్ని చేశాను. ఒరే భానూ ? నీ చేతులు పట్టుకుంటాను. నామాట కాదనకు." అమ్మ కళ్ళల్లోంచి నీళ్ళు కారాయి. అమ్మ ఏడిచింది. తనకు తెలిసినంత వరకూ ఏడిచే అమ్మకళ్ళని అంతకు ముందు ఒకేసారి చూశాడు– తన చిన్నతనంలో తననూ, అమ్మనీ వదిలి నాన్న పోయినప్పుడు– అదొక్కటే తనకి బాగా జ్ఞాపకం. అమ్మగొంతు వణుకుతున్నప్పుడు ఆ స్పందన తను భరించలేకపోయాడు. తనకు కన్నూ ముక్కూ చేతులూ యిచ్చిన అమ్మ, తన చేతులు పట్టుకుని ప్రార్థించడం తనను వివశుణ్ణి చేసింది. కౌగిలించు కుని, గుండెల్లో ఆర్ద్రత పండిపోగా, అమ్మ చెవిలో–'నీ మాట వింటానమ్మా'– అని చెప్పాడు. అప్పుడు, ఆమె తన బుజాలమీద చేతుల్తో రాసినప్పుడు – 'నేను కని పెంచిన కొడుకు'— అన్న తృప్తి ఆ స్పర్శలో స్పష్టమయింది. ప్రేమనీ, రేవతినీ కాదన్నా, అమ్మని సంతోష పెట్టాననే తృప్తి తనకి ఉన్న తంగా తోచింది. జరిగిన విషయమంతా

తర్వాత రేవతికి చెప్పాడు. తనను మరిచిపొమ్మన్నాడు. హాయిగా మరో కర్ని పెళ్ళి చేసుకోమన్నాడు. అంతా ఒక కల అనుకోమన్నాడు. రేవతి గుండెలు పగిలేలా ఏడిచింది, ప్రార్థిం చింది, వేడుకుంది, మోసం చేశావంది, దూషించింది– 'నువ్వా' ప్రేమా ఎప్పుడూ నాతో వుంటావనుకున్నాను. చివరికి ప్రేమని మిగిల్చి, నువ్వు నన్ను వదిలేసి వెళ్ళిపోతావా భానూ!– నాకు ఒకే సారి ప్రేమించడం తెలుసు. నిన్ను మరిచిపోవడం నా తరం కాదు!' అని అమాయకంగా ఏడిచింది. తను ఏడవకపోయినా, ఏడుస్తున్నట్టు ముఖం పెట్టాడు. 'నేనేం చెయ్యగలను?' అని చేతగానివాడిలా మాట్లాడాడు. 'నేను నిన్ను నిజంగా ప్రేమించాను. నాది మోసంకాదు, నన్ను నమ్ము!' అన్నాడు. మరి కొద్దిక్షణాలు ఆమె దగ్గర వుంటే తను మారిపోతానేమో నని భయం వేసింది. వెంటనే తిరిగి వచ్చేశాడు. ఆ మరుసటి సంవత్సరమే రేవతికి పెళ్ళయింది. అమ్మ తన పెళ్ళి విషయం కదిపినప్పుడల్లా ఏదో సాకుతో వాయిదా వేసేవాడు. రేవతి జ్ఞాప కాలతో చిక్కిపోసాగాడు. ఈ సంగతి ఏలా తెలిసిందో రేవతికి — చివరి కొక నాడు తన్ను ఒంటరిగా కలిసి – ఆమె తృప్తికోసమేనా పెళ్ళి చేసుకుని సుఖ పడమని ప్రాధేయపడింది. పైగా

చూస్తూ - 'ఎంత బాగుందో' అంది భర్తతో.

భానుమూర్తి నిశితంగా తాజ్ వేపు చూశాడు. వర్షంలో తడుస్తోంది. మరి పది శతాబ్దాలు పోయింతర్వాత ఆ ప్రజలకి తాజ్ రూపం యిలా వుంటుంది కాబోలు అనుకున్నాడు. ఏకధారగా కురిసే వానవల్ల భానుమూర్తి కి పాంటూ, షర్టూ వొంటికి అతుక్కుపోయి చలిపుడుతోంది. జానకికి పల్చటి తెల్లచీరే, తెల్లజాకెట్టూ చర్మంలో కలిసిపోయినట్టయి మనసులో సిగ్గు పుడుతోంది. ఆమె, తాజ్ కి పక్కగా నిటారుగా నిలబడి ఆకాశం వైపు చూస్తున్న స్తంభం కేసి నడుస్తోంది.

"అలా ఎక్కడికి వెళ్తున్నావు?" అడిగాడు.

"ఆ స్తంభాన్ని చూడాలని వుంది. ఎంత చక్కగా నిలబడిందో! రండి చూసివద్దాం!"

"ఎక్కువగా తడిస్తే మళ్ళీ నీకు జ్వరం వస్తుంది."

"వస్తే నాకేం? మీరున్నారుగా సేవ చేసేందుకు?" నవ్వుతూనే అటు వైపు నడిచింది. భానుమూర్తి కి అడుగు పడలేదు. క్షణంసేపు అలాగే నిలబడి, తడిసి ఇనుమడించిన జానకి అందాన్ని వెనుకనుండిచూస్తున్నాడు. ఇంతలో తాజ్ లోపలనుండి, 'భానూ!' అన్న పిలుపు వినబడింది — తనకి బాగా గుర్తు — ఆ పిలుపు రెండేళ్ళు పాతది. తల తిప్పి తాజ్ వైపు చూశాడు.

ముఖద్వారం మధ్య ఒంటరిగా తన వైపు చూస్తూ నిలబడివుంది 'రేవతి'— క్షణం ఆశ్చర్యపడి, తేరుకున్న భానుమూర్తి రేవతివైపు కదిలాడు. రెండేళ్ళ క్రితం చూసిన మనిషి-రేవతి. పోలిక మారినట్టు కనిపించింది. పెదాల్లో అమాయకత చెదిరి, పట్టుదల సిద్ధమౌతోంది. పై వరుసలో తొంగిచూసే పన్ను వుండవలసినచోటు ఖాళీగా, వెలితిగా వుంది. అతన్ని చూడగానే— ఆమె కళ్ళల్లో కొత్త వుత్సాహం, ఆశా చిగురించాయి. దగ్గరికి వచ్చి నిలబడిన భానుమూర్తి కళ్ళల్లోకి చూస్తూ మళ్ళీ మెల్లగా '—భానూ!' అంది, "నన్ను గుర్తు పట్టావా?"

అతను చిరునవ్వు నవ్వి మాట్లాడాడు.

"లేకేం. నువ్వు గుర్తుపట్టలేనంతగా ఏం మారిపోలేదు. మీ ఆయన ఎక్కడ?"

రేవతి చెప్పింది—

రేవతి భర్త పేరు పాండురాజు; పేరు బడ్డ పళ్ళడాక్టరు. ముప్పయి యేళ్ళ పాండురాజు పొట్టిగా, దిట్టంగా, ఎర్రగా పండులా వుంటాడు. వృత్తి మీద అభిమానం మెండు. పొద్దుటినుంచీ సాయంత్రంవరకూ తన పనిలో నిమగ్నుడై వుంటాడు. పళ్లు లేనివాళ్ళని చూస్తే, వాళ్ళకి కొత్త

పళ్ళు కట్టేవరకూ అతనికి నిద్రపట్టదు. ప్రతీ విషయంలోనూ చాలా ఖండితంగా వుంటాడు.

శోభనం గదిలో పాండురాజు రేవతిని మొదటిసారిగా యిలా పలకరించాడు.

"నీ ముందుపన్ను అలా పైకి పొడుచుకునస్తే బాగులేదు. తీసేసి అందమైన కొత్తపన్ను కడతాను."

రేవతి వెంటనే కలవరపడింది. కాని మాట్లాడలేదు. ఆ రాత్రి గడచింది. చాలా రాత్రులు గడిచాయి. రోజూ పాండురాజు పంటి విషయం కదిపేవాడు. ఆమె సమాధానం చెప్పకుండా మాట తప్పించేది. అతనితో ముభావంగా మసిలేది. పాండురాజు పన్నుగురించి మాట్లాడినప్పుడల్లా, ఆమెకు భానుమూర్తి గుర్తుకు వచ్చేవాడు. అద్దంలో మొహం చూసుకున్నప్పుడల్లా, భానుమూర్తి మెచ్చిన ఆ పన్ను తెల్లగా, మరింత తెల్లగా కనిపించి పాతప్రేమని గుర్తు చేసేది. రేవతి మనస్సుని కదిపి, కళ్ళల్లో నీటిని తెప్పేది. తన దురదృష్టాన్ని మరింతగా తలపుకు తెచ్చేది. చితికిపోయిన తన గతంమీద పగ తీర్చుకుంటున్నట్టు కనిపించేది. భానుమూర్తి లేకపోతే తనకు బ్రతుకే లేదనిపించింది. హఠాత్తుగా ఏ రాత్రిపూటో భానుమూర్తి దగ్గరకి లేచిపోవాలనిపించేది. అవునుమరి! అన్నీ పోయాక భానుమూర్తి ప్రేమకి మంచిసాక్ష్యంలా నిలచిన ఆ పన్ను తనకి ప్రాణం కంటే ఎక్కువ. దాని వునికి లేకుండా తానెలా బ్రతగ్గలదు?

పాండురాజు పట్టుదల మానలేదు. ఒకరోజు నిలదీసి అడిగాడు.

"పన్ను ఎత్తుగా వుంటే నేను సహించలేను. వృత్తిలో ప్రవేశించాక ఈ చేతుల్తో వేలసంఖ్యలో పళ్ళు పీకాను, కట్టాను. అలాంటిది అందానికి అడ్డం వచ్చే భార్యపన్ను తీయలేకపోవడం నా చేతకాని తనమే అవుతుంది. ఆ పన్ను చూస్తే నాకు తోచదు. నిద్రపట్టదు. నీరసించి పోతాను. కాబట్టి యివాళ దాన్ని తప్పకుండా తీసేస్తాను." అన్నాడు

రేవతి దిమ్మెరబోయింది. "వద్దు ఈ పన్ను నా ప్రాణం. దీన్ని ముట్టుకోకండి! కావలిస్తే నా దంతాలు—"

"నీకు ప్రాణమైతే నాకు ప్రాణసంకటం. ఎప్పట్నుంచో చూస్తున్నాను; ఇంత చిన్న విషయానికి ఎందుకు నీకింత మంకుపట్టు? ఏ రోజు కా రోజు పంటి విషయం కదిపినప్పుడల్లా మాట మారుస్తావు. ఏం? నువ్వు అందంగా కనబడుతుంటే చూసుకోవాలని, నిన్ను కట్టుకొన్న నాణ్ణి నాకు వుండదూ? ఏమిటా ముభావం? చాలా రోజులు నీ ముక్తసరి మాటలకీ, ముభావానికీ

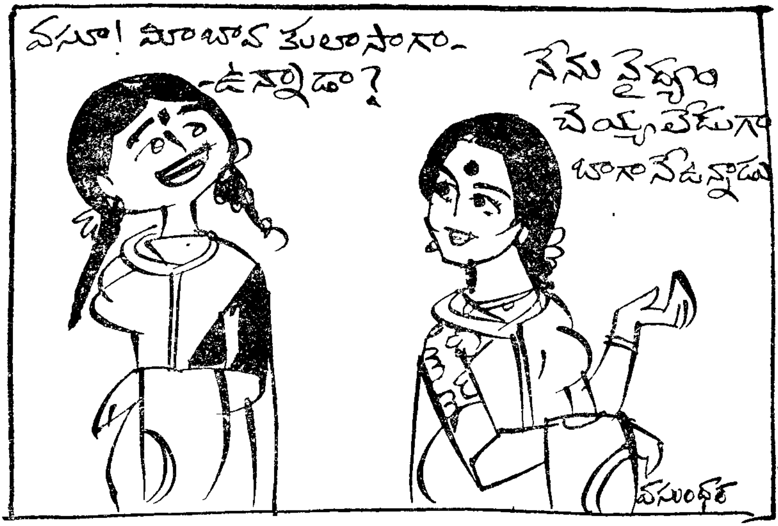

సహించాను. ఇక నాలో సహనం లేదు. నశ్చిపోయింది. ఏం? నేనంటే నీ కిష్టం లేదా? లేకపోతే ఇప్పుడే నీ ఇష్టాలకి నిన్ను వదిలేస్తాను." అన్నాడు ఉద్రేకంగా. ఉద్రేకం వల్ల మరింత ఎర్రబడింది పాండురాజు ముఖం. అతనికి పళ్ళు కట్టడం కేవలం వృత్తే కాదు. [illegible]ంతో పిచ్చివుత్సాహం. నేత్రి ఆసక్తి. రోగి పరాకులోవుంటే అతను గొంతుకలోకూడా పళ్ళు కట్టేస్తాడు.

"మాట్లాడవేం?" అతను గర్జించాడు.

రేవతిలో పాత ప్రేమ ఒక్కసారిగా గుండెలు చీల్చుకుని బైటికి వచ్చింది. తృప్తి లేని ఆ జీవితం తనకి ప్రేమ ముందు చేదుగా కనబడింది తనకి మంచి జీవితం కావాలి. మనస్సు దోచిన భానుమూర్తి కావాలి. వశం తప్పిన తను, భర్తతో నిజం చెప్పేసింది. పాండురాజు బాగా కాల్చిన ఇనుప కణికలా అయిపోయాడు. సమ్మెట దెబ్బలకి వణికినట్టు, భార్య మాటలకి కోపంతో వణికిపోయాడు.

"అసలు పెళ్ళి చేసుకున్నప్పుడే నీ పళ్ళూడగొట్టి మళ్ళీ కట్టి, పొమ్మన వలసింది - ఇప్పుడైనా మించిపోయింది లేదు. నీకు విడాకు లిచ్చేస్తాను. నా కంటికి కనిపించకుండా వెళ్ళిపో," అని పిప్పిపన్ను తీసి అవతల పారేసినట్టు, ఇంట్లోంచి పొమ్మని పంపించేశాడు. తనకి విడాకు లిచ్చేశాడు. తను వొంటరి దైపోయింది. భానుమూర్తి దగ్గరకు పోవాలనుకుంటే ఉనికి తెలియలేదు.

మనస్సు బాగా పాడయిపోయింది. చివరికి ఒంటరితనాన్ని తోడు చేసుకుని, వాతావరణం మారితే ధైర్యం చిక్కుతుందనే ఆశతో చాలా చోట్లు తిరిగింది. అజంతా గుహాలు చూసింది; హంపీ శిథిలాలు చూసింది. ఇప్పుడు తాజ్‌ని చూడాలని వచ్చింది.

* * *

రేవతి చెప్పిందంతా విని, రెండు క్షణాల మౌనం తర్వాత భానుమూర్తి మాట్లాడాడు.

"మరి నీ వన్నె మైంది?"

"బాత్రూమ్‌లో జారి పడ్డాను. ఊడి పోయి ఎక్కడో పడిపోయింది. ఎంత వెతికినా కనిపించలేదు. అన్నీ పోయాక నా ఒంటరితనం మధ్య ఆసరాగా నిలిచిన అదొక్కటీ లేకుండా పోయింది. చివరికి వొంటరిదాన్నయిపోయాను." మిగిలిన బాధ ఏదో ఆమె గొంతులో స్పష్టమయింది.

"పోతే పోయిందిలే. కొత్తది కట్టించుకోవచ్చు. ఉండు! జానకిని పిలుచుకువస్తాను. వద్దన్నా వినకుండా వర్షంలో తడిసిపోతోంది," అని వెనక్కి తిరిగాడు.

—ఏమిటి? అలా కొంచెమైనా బాధ లేకుండా మాట్లాడాడు. అయితే తన భాను తనగురించి ఆలోచించటం మానేశాడా? తన ప్రేమని మరిచిపోయాడా? ముఖము మీద అలాంటి చిరునవ్వు మెరుస్తుందని తను కలలో కూడా అనుకోలేదు. భార్యని మరిచి, తనతో గంటల తరబడి మాట్లాడుతాడనుకొంది. తన వొంటరితనం అతనికి తృప్తినిస్తుందనుకొంది. కాని, తను వూహించిన విధంగా జరగలేదు. పరాయివాడిలా మాట్లాడాడు. రేవతి వొళ్ళు ఒక్కసారి గగుర్పొడిచింది.

వెంటనే ముందుకి నడుస్తున్న భానుమూర్తిని వెనక్కి పిలిచింది. అతను వచ్చాడు. దగ్గరగా వచ్చాడు. అబ్బ! ఎంత దగ్గరకి!—

'యిప్పుడు భానుమూర్తి తనలో కలిసి బ్రతకడానికి సిద్ధపడితే—ఎంత బాగుణ్ణు? కాని ఎలా?' అనుకుంటూ జాలిగా అతని కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అంది: "కాసేపు ఒక్కడివీ నాతో మాట్లాడవూ?"

"ఏం మాట్లాడను?"

"ఏదో ఒక్కటి - తాజ్ నీ కెలా వుందో చెప్పు!"

'ఏమిటో వర్షంలో చూశాను. ఊహించినంత బాగాలేదు. ఏదో మనక వెలుర్లో సమాధిని చూసినట్లే వుంది. నువ్వొచ్చేటప్పటికి వర్షం లేనట్టుంది?"

"వర్షం లేక పోయినా, కళ్ళల్లో నీరుందిగా. ఆ కన్నీటి వెనక నాకూ మసగ్గానే కనబడింది."

"ఏడిచావా?"

STUDIO

"ఊఁ—"

"ఎందుకూ?—"

"ఏమీ లేదు. షాజహాను తాజ్ మహల్ కట్టించి తన ప్రేమ గొప్పదని తెలియజేశాడు. నాకలాంటి అవకాశం ఏమీ లేకుండాపోయింది. ఆఖరికి నా గుండెల్లో నేను కట్టుకున్న తాజ్ కూడా కన్నీటిలో కరిగిపోయింది. అందుకే ఏడుపొచ్చింది." జాలిగా పెగిలిన ఆ మాటలు ఆమె గొంతులో బాధని కదిపాయి.

"గుండెల్లో సమాధి కాదు—దేవాలయము కట్టుకోవాలి." ఆమె తడి కళ్ళతో అతని ఒ జాలు చూసింది. "భానూ! పెళ్ళయింతర్వాత నీకు నేనెప్పుడయినా జ్ఞాపకం వచ్చానా?" ఆమె ప్రశ్నలో ఏదో తెలియని ఆసక్తి కనిపిస్తోంది.

"ఎందుకు రాలేదు? గంట క్రితం బాల్కనీ మీదినించి తాజ్‌ని చూసినప్పుడు నువ్వే జ్ఞాపకం వచ్చావు. కాని ఏడవలేదు నేను." అతను చిరునవ్వుతో సమాధానమిచ్చాడు.

ఇందాకటి ఆసక్తి ఈసారి ఆమె కళ్ళల్లోంచి తొంగిచూసింది. "అయితే పెళ్ళయ్యాక నన్ను తలుచుకుని నువ్వెప్పుడూ బాధ పడలేదూ?"

"నిన్ను తలుచుకుని బాధ పడింతర్వాతేగా జానకిని పెళ్ళి చేసుకున్నాను." భానుమూర్తి పేలవంగా నవ్వాడు. క్షణం తర్వాత ఆమె ఆశగా చూస్తూ అంది.

"భానూ! మనిద్దరం కలిసి బ్రతుకుదామా?"

అతను విచలితుడయ్యాడు.

"నది వచ్చి సముద్రంలో కలుస్తానంటే సముద్రం వద్దంటుందా భానూ?"

"వద్దనలేదు. ఆ కలయిక భరించలేక ఉప్పుగా అయిపోతుంది. అయినా సముద్రమంత లోతైందికాదు నా మనస్సు. నేను మగవాడిని." అతను ఆగాడు. "ఆరోజు నువ్వే నన్ను పెళ్ళి చేసుకోమని బలవంతపెట్టావు. మళ్ళీ యిప్పుడు బలవంతంగా పెళ్ళిబంధాన్ని తెంచుకు రమ్మంటున్నావు. నేను యంత్రాన్ని కాను."

"అవును; అప్పుడు నిన్ను పెళ్ళికి బలవంతపెట్టాను. నీ బాధ చూడలేక, నీ ఒంటరితనం చూడలేక. నీ మీది ప్రేమతో నువ్వు — నువ్వు సుఖపడాలనే ఆ పని చేశాను. ఎందుకంటే అప్పట్లో రెండేళ్ళపాటు మన దగ్గరతనాన్ని పెంచుకున్న ప్రేమసౌఖ్యాలు జ్ఞాపకాలై ఇంకా యీ గుండెల్లో కదుల్తున్నాయి కనుక. కాని, అప్పుడు నువ్విలా దూరమయిపోతావనే ఆలోచన లేకపోయింది నాకు. వుంటే జన్మలో అలాంటి పని చేసేదాన్నే కాదు." ఆమె నరాల కదలికలో చైతన్యం నశించింది.

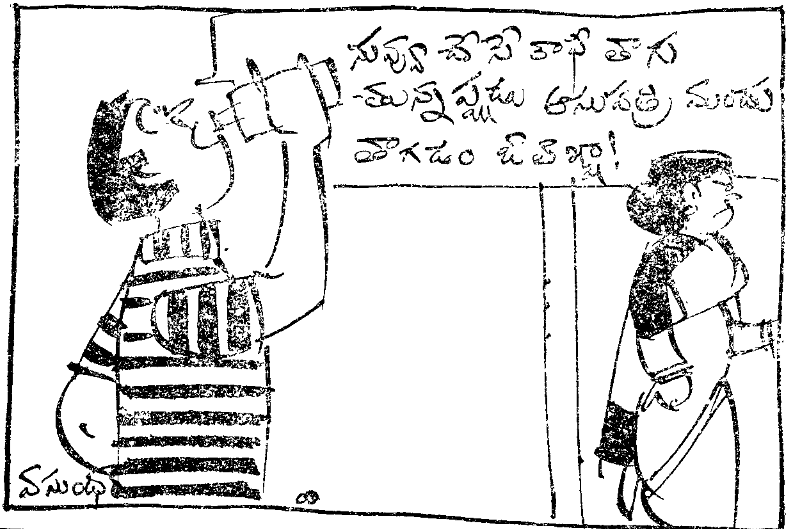

"తప్పు రేవతీ! నీ పరిస్థితిలో వున్న ఏ ఆడదీ యిలా మాట్లాడ కూడదు. నా గురించి ఆలోచనలు మాని, మరో పెళ్ళి చేసుకొని, నీ జీవితం సుఖవంతం చేసుకో."

"నువ్వేగా నా జీవితానివి!"

"చూడు రేవతీ! ఎంతో ప్రయత్నించి నే నిప్పుడు జానకి మీద రెండవసారి ప్రేమను పెంచుకోగలిగాను. నిన్ను మరచిపోగలిగాను. యిదంతా జానకిలో అమాయకత, పసితనం వల్లే జరిగింది. జానకి జీవితంలో నా అంత దగ్గర వ్యక్తి లేడని నమ్ముతుంది. నన్ను పిచ్చిగా ప్రేమిస్తుంది. విషజ్వరము వచ్చి చనిపోవలసిన జానకిని అదే తృప్తి బ్రతికించింది. దయచేసి దాన్ని నాశనం చెయ్యకు. నా సంగతి పూర్తిగా తెలిసిన జానకీ, నాలో ఏ లోటూ లేదని నమ్మిన జానకీ, తన చుట్టూ వున్న లోకంలో తనమీద నా కంటే ఎక్కువగా ఎవ్వరూ సానుభూతి చూపరనుకునే జానకీ నా ప్రవర్తనలో యిప్పుడు తప్పటడుగు చూసి, సహించి, భరించి ఎలా తట్టుకోగలదు రేవతీ? - నా కోసం కాదు - నా భార్య తృప్తికోసం-ఆరోగ్యమంతా పోగొట్టుకొని కేవలం మనస్సు ఆసరాతో బ్రతికే జానకికోసం - నిన్ను వేడుకుంటున్నాను." భానుమూర్తి మనస్సంతా అతని మాటల్లో కనబడింది.

వర్షం యింకా నాల్గురోజులపాటు యిలాగే కురుస్తానన్నట్లు ధారాపాతంగా పడుతోంది.

సమాధులమీద షాండ్లియర్ గాలి

విసురుకి విసుగ్గా, రేవతి చెవి జూకాల్లా వూగిసలాడుతోంది.

ఆమె కళ్ళల్లో నిర్వేదం నిలిచింది.

"పిచ్చిదాన్ని! తాజ్‌లాగా నా ప్రేమకూడా చరిత్రలా ఎప్పుడూ నిలిచిపోతుం దనుకున్నాను. చివరకి నా కేం మిగిలిందని? నువ్వు దూరమైపోయావు. పరాయివాడివైపోయావు ఇంత జరిగినా, ఈ పాడు ప్రేమ, చేసుకున్న పాపంలాగ. నన్ను పట్టుకు వదలనంటూ వుంది." ఒక్కసారి అతని కళ్ళల్లోకి చూసింది - "ఎందుకో నిన్నింకా ప్రేమించా లనిపిస్తూంది భానూ! యిలా వొక్కసారి విను - నా గుండె లెలా కొట్టుకుంటున్నాయో నీకోసం!" అని తటాలున మెడచుట్టూ చేతులు వేసి, భానుమూర్తి తలని తన వక్షంలో దాచుకుని బాపుర మంది రేవతి. అతను కదలపోతే. బలంగా పెదాలు ముద్దు పెట్టుకొంది. రేవతి రొమ్ముల్లో మెత్తటి వాయినీ, దేహంలో వెచ్చటి వేడిమినీ, అధరాల్లో ఏకాగ్రమైన ప్రేమనీ గుర్తు చేసిన ఆ అనుభూతి రెండేళ్ళు పాతది. కాబట్టి భానుమూర్తి రెండు క్షణాల పాటు అలాగే వుండిపోయాడు. అతని కా క్షణం స్త్రీ ప్రేమలో గల స్థైర్యం, సాహసం విశద మయ్యాయి.

తర్వాత అతను ప్రయత్నంమీద రేవతిని విడిపించుకుని, నలిగిన పెదాల్ని సరిచేసుకుని, పొడినాలికను తడి చేసుకుని. వివర్ణంగా చూశాడు.

"నీకు సరిగా ప్రేమించటంకూడా చాతకాదు. నీకు చేతనయిందల్లా వొక్కటే - పెద్ద బలహీనతని పెంచుకుని దాన్నే ప్రేమనుకుని మోస పోవడం." .

ఆమె ముఖంలో, అతనితో కలిసి బతకాలనే కోరిక తప్ప మరేభావం లేదు. బహుశా ప్రేమంటే అదేనేమో!

ఇంతలో వున్నట్టుండి వెనక ఏదో క్రిందపడిన శబ్దం వినపడింది.

భానుమూర్తి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు,

జానకి!--

పాలరాతి గోడపక్కన జానకి కుప్పలా కూలివుంది.

"జానకీ!" అని వొక్క వుదుటున భార్యవేపు పరిగెత్తాడు భానుమూర్తి.

వర్షం హోరు తప్ప. మరేశబ్దం వినిపించడంలేదు. రేవతి వచ్చి భార్య మీదికి వంగున్న భానుమూర్తిని ఆత్రంగా అడిగింది-

"ఏమైంది?"

"మెదడు పగిలి చచ్చిపోయింది." భానుమూర్తి పెదాల్ని తోసుకువచ్చిన ఆ మాటల్లో తన సుఖాన్ని ఆమె వురి తీసిందన్న భావం స్ఫురించింది.

అవును భర్త ఎంతో సుంచివాడనుకున్న తృప్తితో జీవిస్తు, అతనిలో 'తప్పు'ని కలలోకూడా వూహించ

డానికి సిద్ధపడని మనస్సు. మాసి. చాలదూ మస్తిష్కం స్తంభించడానికి?
భరి చలేకపోయి వుంటుంది. అది వూహించని ఈ సంఘటనకి ఖాను

మూర్తిలో బైటికి రావలసిన భావాలు యింకా తయారుగా కాలేదు. అతను రేవతిని చూశాడు. గాలి స్తంభించినప్పటి చెట్టులా నిలబడిపోయింది. ఆమె కంటినుండి నీరు కారుతోంది.

క్రమంగా భానుమూర్తిలో భావసంచలనం చెలరేగింది. "నువ్వెందుకూ ఏడుస్తావు? ఆ ఏడుపు చూసి నాకిపుడు అన్నీ పోయాయి. చివరికి దొక్కటే మిగిలింది. దాన్నికూడా నువ్వు తీసేసుకుని నన్ను ఏమీ లేనివాణ్ణిగా చెయ్యకు," అన్నాడు.

కళ్లు తెరుచుకు పడుకున్న జానకి శవాన్ని చూసిన అతని మనస్సు, భార్యమీది జాలితో రెపరెపలాడుతోంది. ఒకప్పుడు అతనివైపు అమాయకంగా, తృప్తిగా చూసిన కళ్ళు, యిప్పుడు పాలరాతి నగిషీలు చూస్తూ దేనికోసమో వెదుకుతున్నట్టున్నాయి. వెంటనే అతనికి ఏడుపు వచ్చింది. భార్య శవంమీద పడి కొన్ని క్షణాలు హృదయవిదారకముగా ఏడిచాడు. కన్నీళ్ళన్నీ ఖర్చయిపోయి, బాధ వొక్కటే మిగిలేక, భార్య శవాన్ని చేతులమీది కెత్తుకుని మౌనంగా తాజ్ బయటికి నడిచి, వర్షంలోకి వచ్చాడు భానుమూర్తి. రేవతి అతన్ని అనుసరించింది.

వర్షం కుండపోతగా కురుస్తోంది—ప్రకృతి రోదిస్తున్నట్టు......చేతుల్లో శవంతో అతను తాజ్ [illegible]గా వదిలాడు. రేవతి కదలడం మరచిపోయి అక్కడే అలాగే [illegible]పోయి నిలబడింది.

నడుస్తున్న భానుమూర్తి ఆగాడు. ఒక్కసారి వెనక్కి తిరిగి తాజ్‌ని చూసేడు — మకిలిపట్టిన మనస్సులా వెలవెలబోతూ కనబడింది. అది యిప్పుడు కేవలం ప్రపంచానికి మాత్రమే తాజ్. తనకి కాదు. తను యిప్పుడు అలాంటి తాజ్ వొకటి నిర్మించుకోవాలి అనుకున్నాడు.

అనంతమంతా కరిగి మేఘాల వొడిలోకి వొలికిపోతున్నట్టు—వాన యింకా కురుస్తోంది.

గాలి హేలాతిశయంతో వీస్తోంది. రేవతి మనసులో [illegible] తగులబడుతున్నై. అనంతవర్షంలోనూ, ఆమె రొమ్ముల మధ్య భాగంలో నిరంతరంగా చెమట పట్టింది.

వొంటరితనం మిగిల్చిన శ్మశానం లాంటి భయంకరమైన వర్షంలో తాజ్‌ని తలెత్తి చూసింది రేవతి.

సంవత్సరాలూ, నెలలూ అనే ఈ పరుగులూ, నీటి బుగ్గల [illegible] మానవుని [illegible] పృథక్ [illegible]లాగా, శిథిలంగా, [illegible]గా, నిండుగా [illegible] తాజ్.